

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

P9_TA(2021)0024

Perspektywa płci w okresie kryzysu związanego z COVID-19 oraz w okresie pokryzysowym

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie perspektywy płci w okresie kryzysu związanego z COVID-19 oraz w okresie pokryzysowym (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6, 8 i 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych, w szczególności jego zasady 2, 3, 5, 9, 10, 16 i 20,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, zasadę, by „nie pozostawiać nikogo w tyle”, a w szczególności cel 1. dotyczący wyeliminowania ubóstwa, cel 3. dotyczący zapewnienia ludziom zdrowego życia, cel 5. dotyczący osiągnięcia równości płci oraz poprawy warunków życia kobiet i cel 8. dotyczący osiągnięcia zrównoważonego wzrostu gospodarczego,
- uwzględniając Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- uwzględniając art. 6 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przyjętej w dniu 3 maja 2008 r.,
- uwzględniając przyjęte od 1975 r. dyrektywy UE dotyczące różnych aspektów równego traktowania kobiet i mężczyzn (dyrektywy Rady 79/7/EWG⁽¹⁾, 86/613/EWG⁽²⁾, 92/85/EWG⁽³⁾, oraz 2004/113/WE⁽⁴⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/54/WE⁽⁵⁾, dyrektywę Rady 2010/18/UE⁽⁶⁾ oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE⁽⁷⁾),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającą dyrektywę Rady 2010/18/UE⁽⁸⁾,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. zatytułowany „Unia równości: Strategia na rzecz równości płci 2020–2025” (COM(2020)0152),

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 6 z 10.1.1979, s. 24).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 86/613/EWG z dnia 11 grudnia 1986 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn pracujących na własny rachunek, w tym w rolnictwie, oraz w sprawie ochrony kobiet pracujących na własny rachunek w okresie ciąży i macierzyństwa (Dz.U. L 359 z 19.12.1986, s. 56).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.U. L 348 z 28.11.1992, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylająca dyrektywę 96/34/WE (Dz.U. L 68 z 18.3.2010, s. 13).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własny rachunek oraz uchylająca dyrektywę Rady 86/613/EWG (Dz.U. L 180 z 15.7.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Dz.U. L 188 z 12.7.2019, s. 79.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając wspólny dokument roboczy służb z dnia 21 września 2015 r. pt. „Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020” (SWD(2015) 0182),
- uwzględniając wniosek z dnia 4 marca 2016 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0109),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 lutego 2020 r. w sprawie priorytetów UE na 64. sesję Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie pogorszenia sytuacji w zakresie praw kobiet i równouprawnienia w UE ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej i innych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie usług opieki w UE na rzecz poprawy sytuacji w zakresie równouprawnienia płci ⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie sytuacji kobiet niepełnosprawnych ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt dzięki sektorowi cyfrowemu ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie kobiet, równouprawnienia płci i sprawiedliwości klimatycznej ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 października 2017 r. w sprawie wzmocnienia pozycji gospodarczej kobiet w sektorach prywatnym i publicznym w UE ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie potrzeby opracowania unijnej strategii mającej na celu wyeliminowanie różnic w emeryturach ze względu na płeć i zapobieganie występowaniu takich różnic ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej w latach 2014–2015 ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie kobiet i ich roli na obszarach wiejskich ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 14 lutego 2017 r. w sprawie propagowania równości płci w odniesieniu do zdrowia psychicznego i badań klinicznych ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 102.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 80.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 164.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 390 z 18.11.2019, s. 28.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 34.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 6.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 60.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 263 z 25.7.2018, s. 49.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 14.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 99.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie sytuacji uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl w UE ⁽²²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie czynników zewnętrznych utrudniających przedsiębiorczość kobiet w Europie ⁽²³⁾,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 9 września 2015 r. w sprawie kobiet pracujących zawodowo w dziedzinie nauki i na uniwersytetach oraz problemu szklanego sufitu ⁽²⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie strategii UE na rzecz równości kobiet i mężczyzn w okresie po 2015 r. ⁽²⁵⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 10 grudnia 2019 r. zatytułowane „Gospodarki w UE uwzględniające równouprawnienie płci: dalsze działania”,
- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) zatytułowane „COVID-19 and the world of work. Fourth edition” [„COVID-19 i świat pracy. Wydanie czwarte”] opublikowane dnia 27 maja 2020 r.,
- uwzględniając analizę MOP zatytułowaną „Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19” [„Wpływ COVID-19 na sektory, reagowanie na COVID-19 i zalecenia związane z COVID-19”],
- uwzględniając sprawozdanie OECD zatytułowane „Kobiety w centrum walki z COVID-19” opublikowane w kwietniu 2020 r.,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 6 marca 2019 r. zatytułowany „2019 Report on equality between women and men in the EU” [„Sprawozdanie na temat równości kobiet i mężczyzn w UE z 2019 r.”] (SWD (2019)0101),
- uwzględniając sprawozdanie UN Women zatytułowane „The Impact of COVID-19 on Women” [„Skutki COVID-19 dla kobiet”] opublikowane dnia 9 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie UN Women zatytułowane „From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19” [„Od obserwacji do działania: równość płci w następstwie pandemii COVID-19”], opublikowane dnia 2 września 2020 r.,
- uwzględniając publikację UN Women zatytułowaną „Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19” [„Przemoc w sieci i za pośrednictwem ICT* wobec kobiet i dziewcząt w czasie pandemii COVID-19”],
- uwzględniając sprawozdanie Funduszu Ludnościowego Narodów Zjednoczonych (UNFPA) zatytułowane „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage” [„Wpływ pandemii COVID-19 na planowanie rodziny i położenie kresu przemocy ze względu na płeć, okaleczaniu narządów płciowych kobiet i dziecięcym małżeństwom”] opublikowane dnia 27 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając oświadczenie UNFPA zatytułowane „Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic” [„W związku z pandemią COVID-19 prognozuje się wzrost liczby przypadków przemocy, dziecięcych małżeństw, okaleczania narządów płciowych kobiet, nieplanowanych ciąż o kilka milionów”] opublikowane dnia 28 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącej Grupy Ekspertów Rady Europy do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej (GREVIO) Marceline Naudi z dnia 24 marca 2020 r. na temat konieczności utrzymania norm konwencji stambulskiej w czasach pandemii,
- uwzględniając sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) zatytułowane „How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?” [„W jaki sposób kryzys związany z COVID-19 wpłynie na istniejące w Europie podziały płciowe?”],

⁽²²⁾ Dz.U. C 50 z 9.2.2018, s. 25.

⁽²³⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 35.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 173.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 2.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- uwzględniając wskaźnik równouprawnienia płci z 2019 r. opracowany przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), opublikowany w dniu 15 października 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie EIGE zatytułowane „Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance” [„Rozwiązywanie problemu zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć: zadanie niemożliwe do wykonania bez większej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym”] opublikowane dnia 29 maja 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie EIGE zatytułowane „Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States” [„Pekin + 25: 5. przegląd realizacji pekińskiej platformy działania w państwach członkowskich UE”] opublikowane dnia 5 marca 2020 r.,
- uwzględniając zbiór danych z 2020 r. z przeprowadzonego przez Eurofound badania zatytułowanego „Living, Working and COVID-19” [„Życie, praca i COVID-19”];
- uwzględniając badanie przeprowadzone przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) zatytułowane „A long way to go for LGBTI equality” [„Daleka droga do równości osób LGBTI”] opublikowane dnia 14 maja 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie FRA zatytułowane „A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion” [„Nierozwiązany problem: antycyganizm jako bariera integracji Romów”] opublikowane dnia 5 kwietnia 2018 r.,
- uwzględniając badanie przeprowadzone przez FRA zatytułowane „Przemoc wobec kobiet: Badanie na poziomie Unii Europejskiej” opublikowane dnia 5 marca 2014 r.,
- uwzględniając informator polityczny ILGA Europe zatytułowany „COVID-19: domestic violence against LGBTI people” [„COVID-19: przemoc domowa wobec osób LGBTI”],
- uwzględniając publikację Europejskiego Lobby Kobiet zatytułowaną „Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe” [„Równość między kobietami i mężczyznami w centrum reakcji na COVID-19 w całej Europie”],
- uwzględniając publikację IPPF European Network zatytułowaną „How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety” [„W jaki sposób uwzględnić wpływ na kobiety, dziewczęta i słabsze grupy społeczne oraz ich bezpieczeństwo seksualne i reprodukcyjne”],
- uwzględniając informator polityczny Europejskiego Lobby Kobiet zatytułowany „Walk-the-talk: EU funds must mirror women’s equality” [„Potwierdzić słowa czynami: fundusze UE muszą odzwierciedlać równość kobiet”],
- uwzględniając informator polityczny Europejskiego Lobby Kobiet zatytułowany „Women must not pay the price for COVID-19!” [„Kobiety nie mogą płacić za COVID-19!”],
- uwzględniając badanie prof. Sabine Oertelt-Prigione zatytułowane „The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic” [„Znaczenie płci biologicznej i płci społeczno-kulturowej w pandemii COVID-19”] opublikowane dnia 27 maja 2020 r.,
- uwzględniając wspólne sprawozdanie Forum Parlamentu Europejskiego ds. Praw Seksualnych i Reprodukcyjnych oraz International Planned Parenthood Federation European Network zatytułowane „Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic” [„Prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne podczas pandemii COVID-19”], opublikowane w dniu 22 kwietnia 2020 r.,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0229/2020),

A. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 i jego konsekwencje mają wyraźny wpływ na perspektywę płci, gdyż dotyczą kobiet i mężczyzn w różnym stopniu oraz eksponują istniejące nierówności i braki w zakresie równouprawnienia płci i praw kobiet; mając na uwadze, że potrzebna jest zatem reakcja uwzględniająca aspekt płci;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- B. mając na uwadze, że COVID-19 na różne sposoby i w różnym stopniu wpływa na poszczególne grupy społeczne, w tym kobiety i mężczyzn, osoby młode, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, ofiary przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, osoby wywodzące się z różnych środowisk społeczno-ekonomicznych, dzieci, osoby samotnie wychowujące dzieci, a także mniejszości, w tym Romów, osoby LGBTQI+ oraz uchodźczynie i migrantki, powodując również skutki krzyżowe; mając na uwadze, że w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w nieproporcjonalnie wysokim stopniu skutki odczuwają kobiety i dziewczęta oraz że pandemia pogłębiła istniejące strukturalne różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn, w szczególności w przypadku dziewcząt i kobiet z grup marginalizowanych;
- C. mając na uwadze, że z wstępnych oficjalnych danych dotyczących śmiertelności wynika, iż wskaźnik umieralności z powodu wirusa jest wyższy wśród starszych mężczyzn niż wśród kobiet, natomiast ryzyko zakażenia wirusem jest większe wśród kobiet ze względu na ich nieproporcjonalnie wysoką reprezentację wśród pracowników pierwszego kontaktu w sektorach kluczowych podczas obecnego kryzysu;
- D. mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie nie były przygotowane na taki kryzys zdrowotny; mając na uwadze, że dostęp do opieki zdrowotnej bez dyskryminacji jest podstawowym prawem człowieka; mając na uwadze, że kryzys zdrowotny poważnie zwiększył istniejące wcześniej przeszkody w dostępie do kluczowych usług opieki; mając na uwadze, że w wyniku odwołania lub odroczenia świadczenia „innych niż niezbędne” usług zdrowotnych pojawiły się opóźnienia, a niekiedy przeszkody w dostępie do intensywnej terapii w pilnych przypadkach, w tym w przypadku kobiet; mając na uwadze, że w związku z tym dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej i usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego był utrudniony, co miało poważne konsekwencje, oraz że w niektórych państwach członkowskich podjęto pewne prawne próby ograniczenia prawa do bezpiecznej i legalnej aborcji; mając na uwadze, że podstawowe potrzeby kobiet obejmują dostęp do opieki położniczej i bezpiecznego porodu, dostępność środków antykoncepcyjnych, bezpieczne zabiegi aborcji i zapłodnienia in vitro, a także przepisy dotyczące zarządzania klinicznego w przypadku gwałtu; mając na uwadze, że ze względu na nadzwyczajną sytuację w krajowych systemach opieki zdrowotnej oraz ograniczenia niezbędnych usług i dóbr w czasie kryzysu kobiety i dziewczęta mogą utracić podstawowe prawo do świadczeń zdrowotnych; mając na uwadze, że wysiłki na rzecz powstrzymania epidemii mogą sprawić, że zasoby przeznaczane na zwyczajowe usługi zdrowotne zostaną skierowane na inne cele, i mogą pogłębić i tak już ograniczony dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego;
- E. mając na uwadze, że ze sprawozdań i danych liczbowych wielu państw członkowskich wynika, iż podczas okresu izolacji i po jego zakończeniu w niepokojącym stopniu wzrósł poziom przemocy domowej ze względu na płeć, w tym przemocy fizycznej, przemocy psychologicznej, kontroli przemocowej i cyberprzemocy; mając na uwadze, że przemoc nie jest sprawą prywatną, ale problemem społecznym; mając na uwadze, że środki izolacji utrudniają ofiarom przemocy, jakiej dopuszczają się partnerzy w związkach, zwrócić się o pomoc, ponieważ często przebywają one w izolacji ze sprawcami, a ograniczony dostęp do usług wsparcia takich jak schroniska dla kobiet i infolinie, a także niewystarczające struktury i zasoby wsparcia mogą pogłębić tę już istniejącą „ukrytą” pandemię; mając na uwadze, że liczba łóżek w schroniskach dla kobiet i dziewcząt będących ofiarami przemocy jest o połowę mniejsza od wymaganej na mocy konwencji stambulskiej; mając na uwadze, że życie i dobrostan wielu szczególnie narażonych grup kobiet są coraz bardziej zagrożone z powodu kryzysu związanego z pandemią COVID-19; mając na uwadze, że przypadki kobietobójstwa nie są uwzględniane w oficjalnych statystykach zgonów spowodowanych COVID-19, ale mogą być powiązane z pandemią i środkami izolacji przyjętymi w tym okresie; mając na uwadze, że środki kwarantanny i izolacji mogły doprowadzić do wyższego ryzyka okaleczenia żeńskich narządów płciowych, gdyż dzieci nie chodziły do szkoły, w związku z czym przypadki takiego okaleczenia mogły pozostać niezauważone; mając na uwadze, że napięcia gospodarcze i społeczne są czynnikami potęgującymi przemoc, co może doprowadzić do nasilenia przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć w perspektywie długoterminowej oraz utrudnić kobietom odejście od agresywnych partnerów;
- F. mając na uwadze, że częstsze korzystanie z internetu podczas pandemii zwiększa skalę przemocy ze względu na płeć w sieci i za pośrednictwem ICT oraz skalę niegodziwego traktowania dzieci, w szczególności dziewcząt, w internecie w celach seksualnych; mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka, kobiety w polityce, dziennikarki, kobiety należące do mniejszości etnicznych, kobiety tubylcze, lesbijki, kobiety biseksualne i transpłciowe oraz kobiety z niepełnosprawnościami są szczególnie narażone na przemoc za pośrednictwem ICT; mając na uwadze, że w Europie ryzyko doświadczenia przemocy w sieci jest najwyższe wśród młodych kobiet w wieku od 18 do 29 lat ⁽²⁶⁾;
- G. mając na uwadze, że większość pracowników świadczących niezbędne usługi podczas trwającego kryzysu to kobiety, w tym stanowią one 76 % pracowników służby zdrowia (lekarze, pielęgniarki, położne, personel domów pomocy społecznej), 82 % osób pracujących na kasach, 93 % osób zajmujących się opieką nad dziećmi i nauczaniem, 95 % osób zajmujących się sprzątaniami domów i pomocą domową oraz 86 % pracowników opieki osobistej ⁽²⁷⁾ w UE; mając na uwadze, że to dzięki tym pracownikom, dla których utrzymywanie dystansu fizycznego jest często niemożliwe i którzy

⁽²⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽²⁷⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

ponoszą zwiększone obciążenie związane z możliwością zakażenia wirusem swoich bliskich, nadal funkcjonują nasze systemy gospodarcze, społeczne i opieki zdrowotnej, nadal trwa nasze życie publiczne oraz nadal jest prowadzona podstawowa działalność;

- H. mając na uwadze, że płace w wielu kluczowych sektorach, które są w znacznym stopniu zdominowane przez kobiety, mogą być niskie, a często otrzymują one jedynie płacę minimalną; mając na uwadze, że pozioma i pionowa segregacja na rynku pracy w UE wciąż jest znacząca, a mniej rentowne sektory w dalszym ciągu cechuje nadreprezentacja kobiet; mając na uwadze, że w dziedzinie kształcenia, opieki zdrowotnej i opieki społecznej pracuje 30 % kobiet i 8 % mężczyzn, a w dziedzinie nauki, technologii, inżynierii i matematyki – 7 % kobiet i 33 % mężczyzn⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że MOP ostrzega, iż kryzys gospodarczy w sposób nieproporcjonalny dotknie niektóre grupy, w tym osoby, które wchodzi na rynek pracy, zwiększając tym samym nierówności, oraz że kobiety mają mniejszy dostęp do ochrony socjalnej i będą ponosić nieproporcjonalnie duże obciążenia; mając na uwadze, że istnieje uzasadniony powód do niepokoju w związku z będącą następstwem kryzysu utratą miejsc pracy w zawodach zdominowanych przez kobiety; mając na uwadze, że sytuacja w sektorach zdominowanych przez mężczyzn prawdopodobnie poprawi się wcześniej niż w sektorach typowo zdominowanych przez kobiety; mając na uwadze, że plan odbudowy gospodarki „Next Generation EU” powinien w wystarczającej mierze uwzględnić te sektory, które cechuje nadreprezentacja kobiet; mając na uwadze, że we wniosku Komisji dotyczącym planu odbudowy gospodarki zwraca się uwagę na inwestycje w transformację cyfrową jako kluczowe dla przyszłego dobrobytu i przyszłej odporności Europy; mając na uwadze, że wskaźnik równouprawnienia płci za 2019 r. ujawnił utrzymujące się nierówności między mężczyznami i kobietami w sektorze cyfrowym, a także mając na uwadze, że podczas transformacji cyfrowej rynku pracy konieczne są wysiłki na rzecz zmniejszenia różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz segregacji na rynku pracy;
- I. mając na uwadze, że w przypadku kobiet istnieje większe prawdopodobieństwo zatrudnienia tymczasowego, zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy oraz niepewnego zatrudnienia niż w przypadku mężczyzn (26,5 % w porównaniu z 15,1 % w przypadku mężczyzn⁽²⁹⁾), w związku z czym to kobiet dotyczy i w dalszej perspektywie będzie dotyczyć w większym stopniu utrata pracy i przymusowy urlop z powodu kryzysu;
- J. mając na uwadze, że badanie Eurofoundu pokazuje, iż kryzys związany z COVID-19 stwarza poważne ryzyko cofnięcia się o dziesięciolecie pod względem osiągnięć w zakresie równości płci w uczestnictwie w rynku pracy, w szczególności w przypadku dalszej ograniczonej działalności w sektorach cechujących się nadreprezentacją kobiet⁽³⁰⁾; mając na uwadze, iż z badania wynika, że zmniejszanie luki w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami uległo stagnacji w latach 2015–2018, a utrzymujące się dysproporcje w udziale w rynku pracy kosztują Europę ponad 335 mld EUR rocznie, co w 2019 r. odpowiadało 2,41 % PKB UE⁽³¹⁾;
- K. mając na uwadze, że wpływ kryzysu w aspekcie płci jest dobrze udokumentowany m.in. pracami EIGE i UN Women; mając jednak na uwadze, że trudno jest zmierzyć pełne oddziaływanie kryzysu ze względu na brak porównywalnych danych segregowanych według kryterium płci w państwach członkowskich; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 wywiera bezprecedensowy wpływ na europejski rynek pracy; mając na uwadze, że należy dokładnie zbadać sytuację w poszczególnych sektorach z wykorzystaniem danych segregowanych według kryterium płci i wieku, zarówno w okresach kryzysu, jak i ożywienia; mając na uwadze, że pełne skutki gospodarcze i społeczne pandemii oraz jej skutki dla zatrudnienia są nadal nieznanne, ale wstępne badania, w tym badania przedstawione przez Eurofound, wskazują na znaczną utratę miejsc pracy w sektorach usług i przemysłu, a także w sektorach, które cechuje bliski kontakt z innymi ludźmi, w tym w sektorach sprzedaży detalicznej, rekreacji i usług osobistych, w których większość zatrudnionych to kobiety; mając na uwadze, że w innych sektorach zapewniono natomiast bezpieczeństwo zatrudnienia pomimo kryzysu, w tym w sektorze publicznym i sektorze medycznym oraz w sektorze ICT;
- L. mając na uwadze, kryzys znacząco wpłynął na osoby prowadzące przedsiębiorstwa typu start-up;
- M. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 ujawnił długotrwały problem dotyczący świadczenia usług opieki w wielu państwach członkowskich UE; mając na uwadze, że opiekę należy postrzegać całościowo jako proces ciągły, od opieki nad dziećmi przez opiekę pozaszkolną po opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi;

⁽²⁸⁾ EIGE, Wskaźnik równouprawnienia płci, 2019 r.

⁽²⁹⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender>

⁽³⁰⁾ Eurofound, Badanie dotyczące COVID-19, 2020 r.

⁽³¹⁾ Eurofound, Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges [Zlikwidowanie różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu: ochrona postępów i reagowanie na wyzwania związane z COVID-19], 2020 r.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- N. mając na uwadze, że zamknięcie szkół, placówek opieki i miejsc pracy spowodowało, że pogłębił się nierówny podział nieodpłatnych obowiązków domowych i opiekuńczych w domu na niekorzyść kobiet, które musiały godzić pracę z domu z życiem osobistym, a jednocześnie były pozbawione wystarczającego wsparcia w zakresie opieki nad dziećmi i osobami starszymi; mając na uwadze, że praca zdalna nie zastępuje opieki nad dzieckiem; mając na uwadze, że kobiety zazwyczaj spędzają tygodniowo 13 godzin więcej niż mężczyźni na wykonywaniu nieodpłatnej pracy w zakresie opieki i prac domowych⁽³²⁾; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 był dla mężczyzn okazją do większego zaangażowania się w obowiązki opiekuńcze, ale ujawnił również, jak nierównomierny jest nadal podział obowiązków opiekuńczych i domowych, co najprawdopodobniej będzie miało większy wpływ na kobiety i dziewczęta; mając na uwadze, że poszukiwanie równowagi między telepracą a obowiązkami rodzinnymi wiąże się z dodatkowym stresem, w związku z czym kobiety doświadczają zwiększonego obciążenia emocjonalnego, psychicznego i społecznego; mając na uwadze, że może to skutkować mniejszymi osiągnięciami w pracy i mieć wpływ na ich rozwój zawodowy w porównaniu z ich kolegami mężczyznami;
- O. mając na uwadze, że nieproporcjonalne i nadzwyczaj duże obciążenie spoczywa na osobach samotnie wychowujące dzieci, z których 85 % stanowią kobiety – 6,7 mln samotnych matek w UE⁽³³⁾ – przy czym niemal połowa jest poważnie zagrożona wykluczeniem społecznym lub ubóstwem;
- P. mając na uwadze, że wyniki badania⁽³⁴⁾ pokazują, iż pandemia COVID-19 wywarła większy wpływ na kobiety z małymi dziećmi niż na mężczyzn o takiej samej sytuacji w gospodarstwie domowym; mając na uwadze, że niemal jedna trzecia (29 %) kobiet z małymi dziećmi miała trudności z skoncentrowaniem się na pracy, podczas gdy problem ten dotyczył 16 % mężczyzn z małymi dziećmi; mając na uwadze, że dwukrotnie więcej kobiet z dziećmi (29 %) po pracy mogło odczuwać zbyt duże zmęczenie, by wykonywać obowiązki domowe, w porównaniu z 16 % mężczyzn; mając na uwadze, że w kwietniu 2020 r. kobiety z dziećmi w wieku 0–11 lat deklarowały, że w większym stopniu odczuwały stres niż mężczyźni z dziećmi w tym samym przedziale wiekowym (23 % w porównaniu z 19 %), samotność (14 % w porównaniu z 6 %) i depresję (14 % w porównaniu z 9 %);
- Q. mając na uwadze, że wniosek Komisji dotyczący planu odbudowy gospodarki kładzie nacisk na inwestycje w transformację ekologiczną; mając na uwadze, że kobiety inaczej odczuwają skutki zmiany klimatu, ponieważ z różnych powodów są narażone na wyższe ryzyko i większe obciążenia; mając na uwadze, że równość płci i włączenie kobiet w procesy decyzyjne jest warunkiem koniecznym do zrównoważonego rozwoju i skutecznego zarządzania wyzwaniami związanymi ze zmianą klimatu; mając na uwadze, że wszystkie działania na rzecz klimatu muszą obejmować perspektywę płci i perspektywę przekrojową;
- R. mając na uwadze, że niektóre grupy społeczne, takie jak osoby samotnie wychowujące dzieci, ofiary przemocy, kobiety należące do mniejszości rasowych i etnicznych, kobiety starsze i młode, kobiety z niepełnosprawnościami, kobiety romskie, osoby LGBTQI+, kobiety trudniące się prostytutką, a także uchodźcy i migranci, są szczególnie podatne na zakażenie wirusem lub jego konsekwencje zdrowotne i społeczno-ekonomiczne, biorąc pod uwagę podejmowane środki oraz istniejące braki w infrastrukturze i usługach;
- S. mając na uwadze, że kobiety doświadczające bezdomności nadal napotykają szczególne wyzwania w kontekście kryzysu związanego z COVID-19, przy czym mieszkania tymczasowe i interwencyjne są miejscami wyjątkowo dużego narażenia na przenoszenie choroby, przemoc ze względu na płeć oraz brak dostępu do infrastruktury niezbędnej do zachowania higieny i do placówek opieki zdrowotnej;
- T. mając na uwadze, że COVID-19 wywołał globalną pandemię, której skutki odczuwają wszystkie kraje na całym świecie; mając na uwadze, że pandemia będzie wiązała się z destrukcyjnymi skutkami dla ludności, w szczególności kobiet i dziewcząt, w państwach o niedofinansowanych systemach opieki zdrowotnej oraz dla ludności w państwach dotkniętych konfliktami; mając na uwadze, że do 2021 r.⁽³⁵⁾ w wyniku pandemii ponad 47 mln kobiet i dziewcząt na całym świecie znajdzie się poniżej granicy ubóstwa;
- U. mając na uwadze, że według najnowszych danych UNFPA opóźnienie lub przerwanie realizacji środowiskowych programów informacyjnych i edukacji w zakresie szkodliwych praktyk na całym świecie doprowadzi, zgodnie z szacunkami, do wzrostu o 2 mln liczby przypadków okaleczania żeńskich narządów płciowych oraz wzrostu o 13 mln liczby małżeństw dziecięcych w następnej dekadzie w porównaniu z danymi szacunkowymi sprzed pandemii;

⁽³²⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework>

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe>

⁽³⁴⁾ Eurofound, badanie dotyczące COVID-19, 2020 r.

⁽³⁵⁾ UN Women, 'From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19 [Od obserwacji do działania: równość płci w następstwie pandemii COVID-19].

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

- V. mając na uwadze, że podstawą świadczenia usług powinna być oparta na danych identyfikacja potrzeb, wraz z przydziałem zasobów budżetowych na podstawie takiego badania; mając na uwadze, że w budżecie i podziale zasobów należy uwzględnić poszczególne potrzeby i sytuację mężczyzn i kobiet;
- W. mając na uwadze, że ze względu na istniejący „szklany sufit” kobiety nie są zaangażowane na równi z mężczyznami w proces podejmowania decyzji na etapie odbudowy; mając na uwadze, że kobiety i reprezentujące je organizacje społeczeństwa obywatelskiego muszą odgrywać aktywną i centralną rolę w procesach decyzyjnych, aby zadbać o uwzględnianie ich punktów widzenia i potrzeb w procesie decyzyjnym, projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu etapu odbudowy i powiązanych środków na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym;
- X. mając na uwadze, że kwestie dotyczące praw kobiet i promowania równości płci należy uwzględniać i omawiać na najwyższym szczeblu, w szczególności w celu wdrożenia europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci; mając na uwadze, że podczas gdy w Parlamencie Europejskim działa Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia, a Komisja ma komisarza odpowiedzialnego wyłącznie za równość, nie istnieje skład Rady zajmujący się równością płci, a ministrowie i sekretarze stanu ds. równości płci nie posiadają specjalnego forum w celu prowadzenia dyskusji i podejmowania decyzji;
- Y. mając na uwadze, że niezbędne działania zidentyfikowane w niniejszym dokumencie pozwolą na budowanie odporności i przygotowanie się na przyszłe kryzysy;

Uwagi ogólne

1. podkreśla potrzebę podejścia uwzględniającego kwestie płci, przewidującego odzwierciedlenie zasad uwzględniania aspektu płci i sporządzania budżetu z uwzględnieniem tego aspektu we wszystkich działaniach podejmowanych w reakcji na kryzys związany z COVID-19, w celu zachowania i ochrony praw kobiet przez cały okres pandemii i po pandemii oraz w celu zwiększenia równouprawnienia płci;
2. podkreśla potrzebę wykorzystania doświadczeń z przeszłych i obecnych kryzysów przy opracowywaniu i wdrażaniu przyszłej polityki, tak aby nie powtarzać błędów popełnionych w przeszłości, a także potrzebę przygotowania reakcji uwzględniających aspekt płci na wszystkich etapach przyszłych kryzysów, aby zapobiec negatywnym skutkom dla praw kobiet; wzywa Komisję do wspierania tworzenia sieci wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, jeżeli chodzi o rozwiązywanie związanych z COVID-19 problemów dotyczących płci; wzywa Radę do utworzenia specjalnego składu ds. równouprawnienia płci i formalnej grupy roboczej w celu wdrożenia wspólnych i konkretnych środków w odpowiedzi na wyzwania w obszarze praw kobiet i równouprawnienia płci, a także w celu zadbania o to, by kwestie równości płci były omawiane na najwyższym szczeblu politycznym;
3. podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny systematycznie przeprowadzać oceny wpływu w aspekcie płci, w tym w odniesieniu do środków stanowiących część planu odbudowy gospodarczej; postanawia włączyć kwestię równouprawnienia płci do instrumentu „Next Generation EU” i nadać jej większej wagi za pośrednictwem stanowiska Parlamentu;
4. wzywa Komisję do zbadania częstotliwości występowania wirusa wśród pracowników sektorów kluczowych w obecnym kryzysie, zwłaszcza wśród kobiet, a także w populacjach mniejszości etnicznych w związku z ich nieproporcjonalnie wysoką reprezentacją wśród pracowników w tych sektorach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zareagowania odpowiednimi działaniami w celu zwiększenia bezpieczeństwa pracy tych osób oraz apeluje do państw członkowskich o poprawę ich warunków pracy, w tym za pośrednictwem dyrektywy ramowej⁽³⁶⁾ oraz dyrektywy 92/85/EWG, a także strategicznych ram UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na okres po 2020 r.;
5. wzywa państwa członkowskie, Komisję, Eurostat i EIGE do regularnego gromadzenia danych na temat COVID-19, w podziale między innymi na płeć, wiek i dyskryminację krzyżową, a także danych na temat społeczno-gospodarczych skutków wirusa; podkreśla, że działania naprawcze muszą być udokumentowane danymi segregowanymi według kryterium płci i opierać się na tych danych, aby zapewnić kompleksowe reakcje, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin, w których dane są niewystarczające i nieporównywalne, takich jak przemoc wobec kobiet i usługi opiekuńcze; podkreśla, że takie dane muszą być systematycznie opracowywane i dostępne publicznie; podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny wspierać budowanie potencjału krajowych urzędów statystycznych i innych odpowiednich podmiotów w tym względzie;

⁽³⁶⁾ Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz.U. L 183 z 29.6.1989, s. 1).

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

6. podkreśla konieczność równej reprezentacji kobiet i mężczyzn, w tym z grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, na stanowiskach kierowniczych i w procesie decyzyjnym przy wprowadzaniu i znoszeniu środków w sytuacjach kryzysowych, a także na wszystkich etapach opracowywania, przyjmowania i wdrażania planów odbudowy, tak aby ich szczególnie potrzeby i sytuacja były w pełni i odpowiednio uwzględniane oraz aby przewidziano skuteczne i ukierunkowane środki gwarantujące, by niezbędny pakiet wsparcia odpowiadał ich potrzebom; wzywa państwa członkowskie do powołania specjalnych grup zadaniowych z udziałem odpowiednich zainteresowanych stron i przedstawicieli kobiecych organizacji społeczeństwa obywatelskiego podczas takich kryzysów, aby zapewnić uwzględnianie aspektu płci; wzywa parlamenty narodowe państw członkowskich do utworzenia komisji ds. wpływu kryzysu związanego z COVID-19 na kobiety i dziewczęta, aby zapewnić specjalną przestrzeń do omawiania i monitorowania kryzysu oraz jego wpływu w aspekcie płci; wyraża zadowolenie, że Komisja zamierza dążyć do przyjęcia wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie⁽³⁷⁾ (tzw. dyrektywy w sprawie kobiet w zarządach), który jest blokowany w Radzie; podkreśla ponadto, że należy zaangażować więcej kobiet w Unijny Mechanizm Ochrony Ludności oraz inne mechanizmy reagowania kryzysowego zarówno na szczeblu UE, jak i krajowym; zobowiązuje się także do zadbania o to, by panele w wysłuchaniach i warsztatach Parlamentu były zrównoważone pod względem płci, oraz do wzbogacenia dyskusji na temat środków naprawczych dzięki różnorodności;

7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ścisłego monitorowania i zdecydowanego reagowania na dezinformację, negatywne debaty publiczne, niewystarczające priorytety, ograniczenie lub odmowę dostępu do odpowiednich usług oraz inicjatywy służące ograniczeniu praw kobiet, osób LGBTQI+ i równouprawnienia płci; wzywa Komisję do monitorowania kurczącej się ze względu na środki izolacji przestrzeni dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i demonstracji związanych z wyżej wymienionymi kwestiami, w trosce o poszanowanie demokracji i praw podstawowych podczas kryzysu związanego z COVID-19 i w okresie pokryzysowym; zwraca uwagę, że odpowiednie środki należy podjąć w przypadku stwierdzenia, że naruszenia zasad praworządności w państwie członkowskim wpływają lub stwarzają poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii; wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by restrykcyjne środki nadzwyczajne miały na celu jedynie zwalczanie pandemii, były ograniczone w czasie i wiązały się z przestrzeganiem praw podstawowych;

Aspekty pandemii COVID-19 związane z kwestiami zdrowotnymi oraz jej wpływ na kwestie płci

8. wyraża zaniepokojenie wysokim wskaźnikiem umieralności na COVID-19; zwraca uwagę na wstępny wyższy wskaźnik umieralności wśród mężczyzn oraz wzywa Światową Organizację Zdrowia (WHO) i odpowiednie agencje UE do przeanalizowania zróżnicowanego wpływu na zdrowie mężczyzn i kobiet; wzywa Komisję do dalszego monitorowania sytuacji w celu zrozumienia długoterminowych skutków zdrowotnych wirusa w przypadku kobiet i mężczyzn; podkreśla, że w badaniach klinicznych nad wirusem należy uwzględniać równe uczestnictwo kobiet i mężczyzn, aby ocenić, w jaki sposób wirus oraz potencjalna szczepionka lub leczenie mogą powodować różne skutki dla kobiet i mężczyzn;

9. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły dostęp do podstawowych aspektów wysokiej jakości opieki medycznej i psychologicznej dla kobiet i mężczyzn niezwiązanej z COVID-19, takich jak wykrywanie i leczenie nowotworów, opieka zdrowotna nad matkami i noworodkami oraz opieka w nagłych przypadkach nad osobami cierpiącymi na zawały i udary mózgu; wzywa państwa członkowskie do działania zgodnie z wytycznymi WHO w tych obszarach;

10. ubolewa, że dostęp do praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego był zaniedbywany lub ograniczany, a nawet był przedmiotem ataków w niektórych państwach członkowskich w czasie kryzysu; podkreśla potrzebę zagwarantowania przez państwa członkowskie wysokiej jakości i przystępnego cenowo dostępu bez dyskryminacji do usług, informacji i towarów związanych z prawami i zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym w okresie kryzysu i po nim oraz w podobnych sytuacjach kryzysowych, uznając, że są to usługi niezbędne, ratujące życie i często pilne, które winny być świadczone zgodnie z wytycznymi WHO oraz podejściem ukierunkowanym na pacjenta i opartym na prawach człowieka; zdecydowanie sprzeciwia się wszelkim próbom ograniczania praw w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz praw osób LGBTQI+ i podkreśla, że przeciwnikom praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego nie należy pozwalać na wykorzystywanie obecnego kryzysu jako sposobu na ograniczanie praw kobiet, takich jak prawo do bezpiecznej aborcji; wzywa Komisję, by ułatwiała wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi przy jednoczesnym zaangażowaniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które często są ekspertami w tych dziedzinach, w odniesieniu do nowych metod świadczenia opieki związanej z prawami i zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym oraz sposobów

⁽³⁷⁾ COM(2012)0614.

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

eliminowania luk w świadczeniu usług; podkreśla znaczenie komunikowania się z dostawcami usług w celu wyjaśnienia, że usługi te są nadal niezbędne i że należy je świadczyć w sposób ciągły; podkreśla, że wszystkie usługi położnicze muszą być dostępne wraz z odpowiednią obsadą kadrową i zasobami;

11. wzywa państwa członkowskie, by inwestowały w solidne i odporne systemy opieki zdrowotnej oraz by wyraziły uznanie dla kluczowych pracowników, takich jak pracownicy służby zdrowia i pracownicy socjalni, oraz wsparły ich poprzez zapewnienie bezpiecznych warunków pracy, odpowiedniego wyposażenia, stworzenie warunków dla sprawiedliwego wynagrodzenia, oferowanie rozwoju zawodowego, w tym poprzez szkolnictwo wyższe, oraz zapewnienie dostępu do takich usług jak opieka nad dziećmi i usługi w zakresie zdrowia psychicznego;

12. wzywa Komisję, aby w swoich działaniach politycznych w zakresie zdrowia – np. w Programie UE dla zdrowia, unijnym planie walki z rakiem oraz europejskiej strategii zdrowia – uwzględniła wyjątkowe okoliczności takie jak COVID-19, w tym ich wpływ na kwestie zdrowotne związane z płcią takie jak prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne; wzywa Komisję państwa członkowskie, aby przy wdrażaniu Programu UE dla zdrowia uwzględniły aspekty strategii na rzecz równoprawnienia płci na lata 2020–2025 związane ze zdrowiem, takie jak prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne, jako integralną część opieki zdrowotnej i zasadniczy aspekt dobrostanu i wzmocnienia równości płci; domaga się zwiększenia inwestycji w usługi istotne dla równości płci oraz włączenia ekspertów ds. zdrowia i równowagi płci we wdrażanie Programu UE dla zdrowia;

13. przypomina, że dostęp do opieki zdrowotnej jest prawem człowieka i wymaga odpowiedniego finansowania; przypomina państwom członkowskim o uwzględnieniu wyjątkowych potrzeb kobiet i mężczyzn podczas wzmocniania zdolności systemu opieki zdrowotnej i infrastruktury krytycznej w wyniku COVID-19, zwłaszcza jeśli chodzi o wydatki na opiekę zdrowotną, wykrywanie chorób i reagowanie na nie, gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej, badania naukowe i rozwój oraz pracowników służby zdrowia;

14. wzywa państwa członkowskie do pobudzenia inicjatyw na rzecz wspierania zdrowia psychicznego podczas kryzysu i w okresie pokryzysowym z uwagi na stres, strach, depresję i samotność w wyniku izolacji, a także z uwagi na problemy gospodarcze i przemoc ze względu na płeć lub inne czynniki związane z kryzysem, z uwzględnieniem zróżnicowanego wpływu tych czynników na kobiety i mężczyzn, oraz do inwestowania zasobów finansowych w celu zapewnienia równej dostępności odpowiednich usług w razie potrzeby; wzywa Komisję do zorganizowania ogólnounijnej kampanii na rzecz zdrowia psychicznego;

Przemoc ze względu na płeć podczas COVID-19

15. nawołuje państwa członkowskie, by w ramach odpowiedzi na pandemię COVID-19 uwzględniały przemoc ze względu na płeć, jakiej doświadczają kobiety i dziewczęta, w tym kobiety transpłciowe, a także osoby interseksualne, niebinarne i płciowo nienormatywne; wzywa państwa członkowskie do dalszego analizowania danych i trendów dotyczących występowania i zgłaszania wszelkich form przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, a także skutków dla dzieci, podczas obowiązywania środków izolacji i w okresie bezpośrednio po ich obowiązywaniu; przyznaje, że reakcje społeczne były niewystarczające, by zająć się przemocą wobec kobiet i dziewcząt oraz odpowiednio uwzględnić potrzebę zapobiegania przemocy wobec kobiet w planach działania w sytuacjach wyjątkowych, a także podczas przyszłych takich sytuacji, jako że nie skupiono się na wprowadzeniu wyjątków od zasad izolacji, utworzeniu telefonów zaufania oraz narzędzi i sygnałów do wymiany informacji, zapewnieniu stałego dostępu do usług opieki zdrowotnej, a także zachowaniu bezpiecznego dostępu do poradni prawnych i schronisk lub alternatywnych miejsc zakwaterowania o wystarczającej pojemności, organów policji i usług sprawiedliwości, sądów nadzwyczajnych w celu wydawania odpowiednich zakazów zbliżania się lub nakazów ochrony oraz zagwarantowaniu, że uznaje się je za niezbędne; zwraca się do państw członkowskich o ustanowienie bezpiecznych i elastycznych systemów ostrzegawczych w sytuacjach wyjątkowych, oferowanie nowych usług wsparcia przez telefon, pocztę elektroniczną i wiadomości tekstowe na potrzeby bezpośrednich działań informacyjnych policji oraz usług online, takich jak telefony zaufania, ukryte aplikacje, platformy cyfrowe, sieci apek, a także zapewnianie nadzwyczajnego finansowania w celu wsparcia służb, organizacji pozarządowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by usługi wsparcia opierały się na skoordynowanym podejściu do identyfikowania zagrożonych kobiet, do zapewnienia dostępności wszystkich tych środków dla wszystkich kobiet i dziewcząt objętych jurysdykcją danego państwa, w tym kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami, niezależnie od ich statusu migracyjnego, a także do zapewnienia szkoleń uwzględniających aspekt płci dla pracowników opieki zdrowotnej oraz funkcjonariuszy policji pierwszego kontaktu i pracowników wymiaru sprawiedliwości; apeluje do państw członkowskich o dzielenie się krajowymi innowacjami i najlepszymi praktykami w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć, aby lepiej określić i promować skuteczne praktyki, oraz wzywa Komisję do propagowania tych praktyk;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

16. w kontekście pandemii wzywa państwa członkowskie do zapewnienia podejścia opartego na skoordynowanym działaniu rządów i służb publicznych, placówek wsparcia i sektora prywatnego oraz do zaktualizowania protokołów dla ofiar przemocy ze względu na płeć, dotyczących uzyskiwania pomocy, zgłaszania przestępstw i dostępu do świadczeń zdrowotnych, a także do zachęcania świadków do zgłaszania takich przestępstw; wzywa Komisję do opracowania protokołu Unii Europejskiej w sprawie przemocy wobec kobiet w czasach kryzysu i w sytuacjach wyjątkowych, aby zapobiegać przemocy wobec kobiet i wspierać ofiary przemocy ze względu na płeć w sytuacjach wyjątkowych takich jak pandemia COVID-19; podkreśla, że protokół ten powinien obejmować podstawowe usługi w zakresie ochrony ofiar; z zadowoleniem przyjmuje wniosek niemieckiej prezydencji o utworzenie ogólnounijnego telefonu zaufania we wszystkich językach UE dla ofiar przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć oraz wzywa Radę do poparcia tej inicjatywy;

17. wzywa Komisję do propagowania kampanii mających na celu zwiększenie świadomości oraz kampanii informacyjnych i promocyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć we wszystkich jej formach, takich jak przemoc fizyczna, molestowanie seksualne, cyberprzemoc i seksualne wykorzystywanie, w szczególności w odniesieniu do nowo utworzonych środków zabezpieczających i elastycznych systemów ostrzegawczych w celu zachęcenia do zgłaszania takich przypadków w koordynacji i we współpracy z uznanymi i wyspecjalizowanymi organizacjami kobiecymi; wzywa Komisję do współpracy z platformami technologicznymi w zakresie aktu prawnego o usługach cyfrowych, aby zająć się nielegalnymi działaniami w internecie, w tym przemocą w sieci wobec kobiet i dziewcząt we wszystkich jej formach, jako że internet od początku pandemii jest i nadal będzie szeroko wykorzystywany do pracy, kształcenia i rozrywki;

18. przypomina, że specjalny sprawozdawca ONZ ds. przemocy wobec kobiet odnotował, iż kryzys związany z COVID-19 ukazał brak odpowiedniego wdrażania głównych konwencji w sprawie ochrony i zapobiegania przemocy ze względu na płeć; wzywa Radę do pilnego zakończenia procesu ratyfikacji konwencji stambulskiej przez UE na podstawie akcesji w szerokim zakresie bez jakichkolwiek ograniczeń oraz do poparcia ratyfikacji, szybkiego i należytego wdrożenia oraz egzekwowania konwencji przez wszystkie państwa członkowskie; wzywa pozostałe państwa członkowskie, by szybko ratyfikowały konwencję oraz przeznaczyły odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe na zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, a także na ochronę ofiar, w szczególności w okresach kryzysów; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia zaleceń GREVIO Rady Europy oraz do poprawy przepisów krajowych, aby zbliżyć je do przepisów konwencji stambulskiej, w szczególności pod względem wspólnych definicji aktów przemocy ze względu na płeć;

19. wzywa Radę do dopisania przemocy wobec kobiet do unijnego wykazu przestępstw oraz wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie dyrektywy mającej na celu przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć, aby wdrożyć silne ramy prawne, skoordynować wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, promować gromadzenie precyzyjnych i porównawczych danych, dokładnie zmierzyć zakres takiej przemocy, rozważyć możliwość generowania prognoz i ocenić wpływ COVID-19 na świadczenie ofiarom kluczowych usług; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przeprowadzenia nowego unijnego badania na temat przemocy ze względu na płeć, którego wyniki mają być zaprezentowane w 2023 r.; podkreśla potrzebę gromadzenia zharmonizowanych danych na temat przemocy ze względu na płeć i wzywa państwa członkowskie do gromadzenia i dostarczania na żądanie odpowiednich danych, w tym do Eurostatu;

20. potwierdza zdecydowane poparcie zarówno dla programu „Sprawiedliwość”, jak i dla programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie nowego komponentu dotyczącego wartości Unii w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” i podkreśla, że powinien on koncentrować się na ochronie, promowaniu i podnoszeniu świadomości w zakresie praw poprzez udzielanie wsparcia finansowego organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, które działają na szczeblu lokalnym, regionalnym i transnarodowym; przypomina stanowisko Parlamentu w sprawie zapewnienia odpowiedniego finansowania tych programów; z zadowoleniem przyjmuje dodatkowy przydział środków na programy przewodnie – jak uzgodniono w końcowych negocjacjach w sprawie WRF na lata 2021–2027 między Parlamentem a Radą – z których to środków skorzysta program „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”; z zadowoleniem przyjmuje wstępne porozumienie w sprawie budżetu UE na 2021 r., w którym na program „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” przeznaczono dodatkowe 6,6 mln EUR; podkreśla potrzebę odpowiedniego finansowania tych środków przeznaczonych na działania mające na celu zapobieganie przemocy uwarunkowanej płcią i jej zwalczanie w ramach celu szczegółowego DAPHNE i z zadowoleniem przyjmuje uzgodnione przeznaczenie środków na ten cel; podkreśla, że UE musi wykazać większe ambicje w obronie naszych wartości i zapewnić odpowiednie finansowanie tych działań; wzywa ponadto do pilnego wdrożenia jasnych środków uwzględniających aspekt płci poprzez przeznaczenie środków na konkretne potrzeby kobiet w następstwie kryzysu – w szczególności w dziedzinie zatrudnienia, przemocy ze względu na płeć oraz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego – w tym poprzez inne programy i instrumenty w ramach instrumentu „Next Generation EU” i w WRF na lata 2021–2027, zgodnie z dwutorowym podejściem strategii na rzecz równouprawnienia płci; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by uwzględniły tę kwestię podczas przedkładania krajowych planów reakcji na COVID-19, przy należyтым uwzględnieniu istniejących środków i finansowania oraz z równouprawnieniem płci w centrum ożywienia gospodarczego; wzywa państwa członkowskie i Komisję do uwzględnienia aspektu płci, w tym przy sporządzaniu budżetu, w środkach odbudowy;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

21. odnotowuje z poważnym zaniepokojeniem wpływ kryzysu na osoby LGBTQI+, w szczególności osoby młode, z których wiele musiało zachowywać dystans społeczny lub odbywać kwarantannę we wrogo nastawionych środowiskach rodzinnych, co zwiększało ich narażenie na przemoc domową lub skierowaną przeciwko osobom LGBTQI+; odnotowuje wyższą niż średnia liczbę osób LGBTQI+, które są bezrobotne lub pracują w oparciu o niepewne formy zatrudnienia oraz posiadają ograniczone i niestabilne zasoby finansowe, co sprawia, że pozostają we wrogim lub sprzyjającym nadużyciom środowisku; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, by wszystkie inicjatywy związane z COVID-19 dotyczące przemocy domowej, ze względu na płeć i przemocy seksualnej uwzględniały zwiększone narażenie i szczególne wyzwania osób LGBTQI+ oraz by wszystkie służby udzielające wsparcia ofiarom i specjalne inicjatywy związane z COVID-19 w odpowiedzi na przemoc domową wyraźnie docierały do ofiar przemocy domowej będących osobami LGBTQI+;

22. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wysokiej jakości, dostępnego i przystępnego cenowo oraz skutecznego wsparcia medycznego i psychologicznego dla ofiar przemocy ze względu na płeć, w tym usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, zwłaszcza w czasach kryzysu, w których takie wsparcie musi być uznawane za niezbędne; zwraca się do Komisji o ścisłą współpracę z państwami członkowskimi, aby zapewnić pełne wdrożenie dyrektywy w sprawie praw ofiar⁽³⁸⁾, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy płci w świetle niedawnego sprawozdania z wdrażania dyrektywy⁽³⁹⁾ oraz z myślą o wzmocnieniu praw ofiar przemocy ze względu na płeć w nowej strategii w zakresie praw ofiar;

COVID-19, gospodarka, jej odbudowa oraz wpływ w aspekcie płci

23. wzywa Komisję, Parlament oraz Radę do wzięcia pod uwagę, że kryzys związany z COVID-19 w nieproporcjonalny sposób dotyka kobiet w sferze społeczno-gospodarczej, w tym w zakresie ich dochodów i stopy zatrudnienia, oraz będzie skutkować jeszcze większymi nierównościami między kobietami i mężczyznami oraz dyskryminacją na rynku pracy, a także apeluje do nich o współpracę z państwami członkowskimi w celu dokładnego zbadania i szczegółowego zaspokojenia potrzeb społeczno-gospodarczych kobiet i mężczyzn w następstwie kryzysu oraz do zbadania poziomej i pionowej segregacji rynku pracy podczas wdrażania programów w budżecie UE na 2021 r., w kolejnych WRF i w instrumencie „Next Generation EU”, przy zapewnieniu, by wszystkie programy uwzględniały perspektywę płci i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, a także ocenę wpływu w aspekcie płci ex post, jak wskazano w strategii Komisji na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025; wzywa do skutecznego wdrożenia i monitorowania strategii; wzywa państwa członkowskie, by włączyły do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, opracowanych we współpracy z krajowymi organami ds. równości, rozdziału zawierającego ukierunkowane działania na rzecz równouprawnienia płci;

24. podkreśla, że wystąpi potrzeba ponownego przeanalizowania charakteru i miejsca pracy po kryzysie; podkreśla, że praca z domu nie zastępuje opieki nad dziećmi ani potrzeby zapewnienia i dostępności przystępnych cenowo, wysokiej jakości usług opieki nad dziećmi, ani też nie zastępuje usprawnień w miejscu pracy pod kątem niepełnosprawności; zwraca uwagę, że elastyczna praca zgodnie z ustaleniami z pracodawcą może stwarzać kobietom i mężczyznom możliwości pracy w domu lub w lokalnych przestrzeniach wspólnej pracy oraz może skutkować większą równowagą między życiem zawodowym a prywatnym, prowadząc potencjalnie do długoterminowego wzrostu uwzględniającego wymiar płci; zauważa, że podejście to może wspierać obszary wiejskie i infrastrukturę; wzywa Komisję do zagwarantowania, że cele barcelońskie zostaną osiągnięte; wzywa państwa członkowskie do niezwłocznego ratyfikowania Konwencji MOP w sprawie nękania i przemocy z 2019 r. (nr 190) oraz do wdrożenia jej wraz z powiązaniem zaleceniem (nr 206) dotyczącym wszystkich miejsc, w których może wystąpić przemoc i nękanie związane z pracą, takich jak publiczne i prywatne miejsca pracy oraz komunikacja związana z pracą;

25. wzywa Komisję do gromadzenia zdezagregowanych i porównywalnych danych na temat świadczenia różnego rodzaju usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi, osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami, a także na temat płci, wieku i statusu zatrudnienia opiekunów, w celu wykorzystania danych w badaniach dotyczących różnic w obowiązkach opiekuńczych na potrzeby opracowania unijnej strategii dotyczącej opieki, która przyjąłaby całościowe podejście do opieki obejmujące cały cykl życia, z uwzględnieniem potrzeb zarówno opiekunów, jak i podopiecznych; zwraca uwagę, że strategia ta musi respektować kompetencje państw członkowskich i regionów, ale powinna mieć na celu usprawnienie współpracy i koordynacji na szczeblu UE poprzez odpowiednie inicjatywy i inwestycje, w tym w ramach programu InvestEU i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, z korzyścią dla opiekunów nieformalnych i formalnych oraz dla ich podopiecznych; podkreśla, że współpraca i działanie na szczeblu UE wraz ze

⁽³⁸⁾ Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw, Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽³⁹⁾ Sprawozdanie Komisji z dnia 11 maja 2020 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw (COM(2020)0188).

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

skutecznym wykorzystaniem funduszy UE może przyczynić się do stworzenia wysokiej jakości, dostępnych i przystępnych cenowo usług opieki;

26. podkreśla, że inwestycje w opiekę są ważne dla zapewnienia równości płci i upodmiotowienia ekonomicznego kobiet, budowania odpornych społeczeństw oraz lepszego uregulowania kwestii zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego i emerytur w sektorach zdominowanych przez kobiety oraz mają pozytywny wpływ na PKB, gdyż umożliwiają większej liczbie kobiet wykonywanie odpłatnej pracy; zwraca uwagę na potrzebę zmiany modeli świadczenia usług opieki wskutek pandemii COVID-19 i związanych z nią środków; w tym kontekście wzywa Komisję, aby ułatwiała wymianę najlepszych praktyk w zakresie jakości, dostępności i przystępności cenowej usług opieki, a także poszczególnych modeli usług opieki; wzywa Komisję do zbadania sytuacji nieformalnych opiekunów oraz do wymiany najlepszych praktyk dotyczących sposobu, w jaki państwa członkowskie mogą dokonać regularyzacji ich pracy; apeluje do państw członkowskich o zajęcie się potrzebami opiekunów po przejściu na emeryturę; w związku z tym apeluje o wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie ochrony socjalnej i usług społecznych dla opiekunów;

27. nawołuje państwa członkowskie do motywowania mężczyzn – np. poprzez zachęty – do podejmowania elastycznych form pracy, gdyż z takich form korzysta zazwyczaj nieproporcjonalnie duża liczba kobiet; wzywa państwa członkowskie do pełnej transpozycji i niezwłocznego wdrożenia dyrektywy w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz wzywa Komisję, aby co roku uważnie i systematycznie monitorowała wdrażanie tej dyrektywy przez państwa członkowskie; zachęca państwa członkowskie, by uwzględniły braki w obszarze równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, wychodząc poza standardy ustanowione w dyrektywie, w szczególności biorąc pod uwagę konieczność uwzględnienia okoliczności ujawnionych dzięki środkom związanym z COVID-19 i ich skutków w odniesieniu do protokołów medycznych w placówkach, w tym wysokiej jakości placówkach opieki nad dziećmi;

28. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia – dopóki obowiązują środki przeciwdziałania kryzysowi związanemu z COVID-19 – specjalnego urlopu dla opiekunów i pracujących rodziców, który byłby niezbywalny i pełnopłatny;

29. uznaje jednoznacznie trudne okoliczności, w jakich podczas pandemii i w okresie pokryzysowym znalazły się osoby samotnie wychowujące dzieci, których zdecydowaną większość (85 %) stanowią kobiety, w wyniku licznych obciążeń, w tym w wyniku konieczności stałej opieki, problemów związanych z uzgodnieniami dotyczącymi opieki, potencjalnych problemów ekonomicznych oraz samotności; wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do uwzględnienia i dalszego przeanalizowania ich szczególnej sytuacji z uwzględnieniem dodatkowych obciążeń pod kątem pracy, nauczania i opieki, dostępu do pomocy prawnej oraz realizacji uzgodnień dotyczących opieki;

30. podkreśla znaczenie zwiększenia udziału kobiet w gospodarce i zapewnienia wzrostu bardziej sprzyjającego włączeniu społecznemu jako części rozwiązania problemu odbudowy po pandemii, ponieważ równe szanse i większy udział kobiet w rynku pracy mogą zwiększyć zatrudnienie, dobrobyt gospodarczy i konkurencyjność w UE; zachęca państwa członkowskie, by stosowały się do wytycznych Komisji dotyczących polityki zatrudnienia w UE, z należyтым uwzględnieniem krajowych modeli rynku pracy; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do należytego uwzględnienia segregacji na rynku pracy, niepewnych form zatrudnienia, różnic w wynagrodzeniach i emeryturach, aby poprawić warunki pracy i ochrony socjalnej za pomocą dostosowanych strategii;

31. podkreśla, że zasada równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości musi być dla Komisji, Parlamentu i wszystkich państw członkowskich zasadą przewodnią przy opracowywaniu środków reagowania na kryzys związany z COVID-19; apeluje do Komisji, by wywiązała się ze swojego zobowiązania do rychłego przedstawięcia wiążących środków na rzecz przejrzystości, aby skutecznie rozwiązać problem zróżnicowania wynagrodzenia i emerytur ze względu na płeć, gdyż wskaźniki gospodarcze sugerują, że to zróżnicowanie zwiększa się na skutek pandemii; w związku z tym wzywa Komisję do rozważenia najlepszych praktyk stosowanych przez państwa członkowskie, przy należyтым uwzględnieniu wyjątkowych warunków małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz różnych modeli rynku pracy w UE; ponadto apeluje do Komisji o dokonanie przeglądu dyrektywy 2006/54/WE;

32. zwraca uwagę na wyzwania stojące przed sektorem pracy w gospodarstwie domowym i opieki domowej oraz jego pracownikami; wzywa państwa członkowskie do ratyfikowania Konwencji nr 189 MOP dotyczącej pracowników domowych oraz zapewnienia, by sektor ten kwalifikował się do zastosowania środków ukierunkowanych na łagodzenie finansowych skutków kryzysu, tak aby mógł na nowo podjąć działalność w odpowiednich warunkach; wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły uregulowanie sektora pracy w gospodarstwie domowym;

33. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę inwestycyjną w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) i pakiet CRII+, które mobilizują politykę spójności w celu wspierania najbardziej narażonych sektorów, oraz wzywa do podjęcia ukierunkowanych działań w sektorach zatrudniających głównie kobiety; podkreśla znaczenie opracowanego przez Komisję instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia ryzyka bezrobocia w związku z sytuacją nadzwyczajną (SURE), który zapewnia wsparcie dochodu dla osób bezrobotnych lub pracowników przebywających na przymusowym urlopie bezpłatnym; podkreśla potrzebę dokonania oceny wpływu tych instrumentów na sytuację kobiet i mężczyzn na

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

rynku pracy w UE i odpowiedniego dostosowania przyszłej polityki; podkreśla potrzebę uwzględnienia w skierowanych do kobiet programach na rzecz zmiany i podnoszenia kwalifikacji zmian zachodzących na rynku pracy na skutek COVID-19;

34. wzywa Komisję do wspierania przedsiębiorców, zwłaszcza kobiet, w dążeniu do rozwijania umiejętności lub zainteresowań zdobytych w okresie pandemii COVID-19 oraz korzystania z nich, w tym poprzez możliwości w zakresie przedsiębiorczości dla matek, samotnych rodziców i innych osób, które rzadziej angażują się w działalność gospodarczą, w celu zwiększenia ich niezależności ekonomicznej, a także do poprawy dostępu do pożyczek, finansowania kapitałowego i mikrofinansowania za pośrednictwem unijnych programów i funduszy oraz zwiększania świadomości w tym zakresie, aby kryzys stał się okazją do rozwoju dzięki dostosowywaniu i przekształcaniu w ramach zielonej i cyfrowej gospodarki; zwraca się do instytucji Unii i państw członkowskich o położenie specjalnego nacisku na wsparcie MŚP, zwłaszcza MŚP kierowanych przez kobiety, które często mierzą się z wyjątkowymi wyzwaniami podczas uzyskiwania dostępu do niezbędnych środków finansowych oraz będą również wymagać wsparcia na etapie odbudowy; wzywa Komisję, EIGE i Eurostat do szerszego gromadzenia danych na temat MŚP prowadzonych przez kobiety, samozatrudnionych kobiet i przedsiębiorstw typu start-up prowadzonych przez kobiety, a także na temat skutków pandemii COVID-19;

35. wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do zwiększenia obecności i wkładu kobiet w sektorze sztucznej inteligencji, nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) oraz cyfrowym, a także w zielonej gospodarce; wzywa do przyjęcia wielopoziomowego podejścia do problemu nierówności płci na wszystkich poziomach edukacji cyfrowej i zatrudnienia, aby zniwelować przepaść cyfrową, która ujawniła się po nagłym przeniesieniu do sieci pracy i nauki szkolnej, a także wielu usług i świadczeń; podkreśla, że wyeliminowanie przepaści cyfrowej zwiększy równość płci nie tylko pod względem rynku pracy, ale także dzięki dostępowi do technologii w sferze osobistej; wzywa Komisję do uwzględniania aspektu płci w strategii jednolitego rynku i Europejskiej agendzie cyfrowej w celu skutecznego zajęcia się kwestią niewystarczającej reprezentacji kobiet w rozwijających się sektorach na potrzeby przyszłej gospodarki UE; z zadowoleniem przyjmuje tablicę wyników Komisji dotyczącą kobiet w sektorze cyfrowym, która monitoruje uczestnictwo kobiet w gospodarce cyfrowej, korzystanie przez nie z internetu, ich umiejętności jako użytkowników internetu oraz umiejętności specjalistyczne i zatrudnienie; podkreśla jej znaczenie w pomaganiu państwom członkowskim i Komisji w podejmowaniu świadomych decyzji i wyznaczaniu odpowiednich celów, w szczególności biorąc pod uwagę skutki COVID-19;

36. zwraca uwagę, jak ważne jest uwzględnianie szczególnej sytuacji kobiet, które wracają z urlopów macierzyńskich, aby zapewnić im dostęp do wsparcia rządowego bez dyskryminacji;

37. podkreśla wyzwania dla sektora rolnego oraz sektora zaopatrzenia w żywność w UE, a także szczególną sytuację kobiet na obszarach wiejskich; podkreśla potrzebę utrzymania istniejącego podprogramu tematycznego dla kobiet na obszarach wiejskich w ramach planów strategicznych wspólnej polityki rolnej, finansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich; podkreśla, że ten podprogram ma na celu wspieranie zatrudnienia i przedsiębiorczości kobiet; w związku z tym wzywa do przeznaczenia funduszy UE na poprawę warunków życia i pracy na obszarach wiejskich; wzywa ponadto do refleksji nad rolą kobiet z obszarów wiejskich w ochronie środowiska i różnorodności biologicznej w ramach Europejskiego Zielonego Ładu; wzywa państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk dotyczących statusu zawodowego małżonków współpracujących w sektorze rolnym i zwraca się do Komisji o przygotowanie wytycznych w tym zakresie;

COVID-19 i międzysektorowość

38. podkreśla, że złożona i strukturalna dyskryminacja powoduje powstawanie dodatkowych barier i wyzwań oraz negatywnych skutków społeczno-gospodarczych dla poszczególnych grup kobiet, dlatego też należy zagwarantować bezpieczeństwo, ochronę i dobrobyt społeczno-gospodarczy oraz zaspokoić szczególne potrzeby wszystkich osób przez odpowiednie uwzględnienie podejścia międzysektorowego w środkach kryzysowych i pokryzysowych;

39. podkreśla znaczenie włączenia kobiet i dziewcząt w opracowywanie dostępnych i ukierunkowanych informacji oraz rozpowszechniania tych informacji we wszystkich kontekstach, zwłaszcza w czasach kryzysu;

40. podkreśla, że ze względu na większą średnią długość życia oraz wyższe prawdopodobieństwo doświadczenia problemów zdrowotnych starsze kobiety często stanowią większość rezydentów placówek opieki długoterminowej⁽⁴⁰⁾, które to placówki w wielu krajach stają się ogniskami wirusa, m.in. z powodu braku wystarczających środków i wiedzy gwarantujących bezpieczeństwo i ochronę rezydentów; wzywa Komisję do przeanalizowania różnych rozwiązań w zakresie świadczenia formalnej opieki długoterminowej oraz ich poziomu odporności w okresie pandemii COVID-19; wzywa

⁽⁴⁰⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health>

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

państwa członkowskie, by przeanalizowały kwestię zapewnienia opieki dla osób starszych zarówno w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, jak i w placówkach opieki środowiskowej, w tym poprzez zapewnienie całodobowej opieki domowej lub opieki w domu podopiecznego, a także by zapewniły dobrostan starszych kobiet, włącznie z dostępem do opieki i usług zdrowotnych oraz niezależnością ekonomiczną; wzywa Radę do określenia celów w zakresie zapewniania dostępnej, przystępnej cenowo i wysokiej jakości opieki długoterminowej porównywalnych do celów barcelońskich;

41. ubolewa, że wiele kobiet z niepełnosprawnościami – w tym kobiet zależnych od innych w zakresie codziennej opieki, a zwłaszcza żyjących w instytucjach i innych zamkniętych miejscach i mających duże potrzeby w zakresie wsparcia – zostało w znacznym stopniu dotkniętych pandemią, nie mogąc przy tym uzyskać dostępu do zwykłych sieci wsparcia lub utrzymać dystansu fizycznego, i miało trudności z dostępem do usług i towarów; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by te sieci wsparcia uznano za usługi podstawowe i odpowiednio dostosowano do okoliczności oraz by w przyszłych środkach planowania kryzysowego i awaryjnego uwzględniono szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza kobiet i dziewcząt; wzywa UE i państwa członkowskie do zagwarantowania przestrzegania praw wszystkich kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami, jak zapisano w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w tym prawa do niezależnego życia, a także dostępu do kształcenia, pracy i zatrudnienia;

42. apeluje do państw członkowskich o zapewnienie wsparcia dla migrujących kobiet i mężczyzn poprzez dostęp do najpilniejszej opieki zdrowotnej w czasie kryzysu; podkreśla, że ośrodki dla uchodźców i ośrodki recepcyjne winny uwzględnić potrzeby i zagrożenia kobiet i dziewcząt w kontekście znanych wyzwań związanych z ograniczeniem kontaktów personalnych oraz zachowaniem higieny, a także ich narażenie na przemoc ze względu na płeć, oraz zapewnić odpowiednie środki finansowe, by złagodzić te zagrożenia;

43. zwraca uwagę na specyficzną sytuację, w jakiej znajdują się kobiety doświadczające bezdomności i zajmujące się prostytutką, oraz na ich zwiększone narażenie na przemoc ze względu na płeć, a także brak dostępu do infrastruktury niezbędnej do zachowania higieny i do placówek opieki zdrowotnej w wyniku pandemii COVID-19 i wprowadzonych w związku z nią środków nadzwyczajnych; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia usług i odpowiedniego wsparcia dla osób w niepewnej sytuacji, w tym kobiet zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem, a także kobiet bezdomnych lub narażonych na wykluczenie społeczne; przyjmuje z zadowoleniem Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym, który zapewni dodatkowe zasoby w celu przeciwdziałania depriwacji materialnej i świadczenia pomocy społecznej; podkreśla, że kobiety bezdomne i nieposiadające dokumentów muszą mieć dostęp do opieki zdrowotnej; zwraca uwagę, że sytuacja tych grup społecznych została uwzględniona w kolejnym planie działania Komisji na rzecz integracji i włączenia społecznego; apeluje do państw członkowskich, aby w swoich planach reagowania na pandemię poświęciły należytą uwagę kobietom doświadczającym bezdomności;

44. podkreśla dodatkowe potrzeby mniejszości takich jak kobiety ze społeczności romskich, które cierpią z powodu głęboko zakorzenionej dyskryminacji i ciągłego naruszania ich praw wskutek braku dostępu do podstawowej infrastruktury, usług i informacji, zwłaszcza w okresie izolacji;

45. podkreśla zasadniczy charakter usług wsparcia dla osób LGBTQI+, w tym wsparcia na rzecz zdrowia psychicznego, grup wzajemnego wsparcia oraz usług wsparcia dla ofiar przemocy ze względu na płeć;

46. ubolewa nad przypadkami dyskryminacji o podłożu ksenofobicznym i dyskryminacji rasowej, których liczba wzrosła w związku z kryzysem, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby względem ataków o podłożu rasistowskim przyjęły podejście charakteryzujące się zerową tolerancją oraz aby w swoich działaniach przyjęły podejście międzysektorowe, które odpowiada na potrzeby zmarginalizowanych grup ludności, w tym mniejszości rasowych i etnicznych;

47. wzywa państwa członkowskie do zatwierdzenia i wdrożenia dyrektywy antydyskryminacyjnej oraz dopilnowania, by we wszystkich państwach członkowskich UE wyeliminowano dyskryminację krzyżową i z wielu przyczyn jednocześnie;

48. podkreśla, że państwa członkowskie powinny zapewnić stały dostęp dzieci do edukacji, z należyтым uwzględnieniem grup z marginalizowanych środowisk społeczno-gospodarczych, dzieci i dziewcząt znajdujących się w trudnej sytuacji, zagrożonych ubóstwem lub doświadczających go, które są bardziej narażone na wczesne lub przymusowe małżeństwa; zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia pełnej dostępności nauczania na odległość dla wszystkich; podkreśla, że wszyscy młodzi ludzie muszą mieć dostęp do niezbędnych środków i wsparcia w okresie zamknięcia szkół oraz że należy im ułatwić powrót do systemu edukacji po zakończeniu kryzysu;

Działania zewnętrzne

49. podkreśla, że globalny charakter pandemii COVID-19 wymaga działań na poziomie całego świata; podkreśla trudną sytuację, w jakiej w wielu miejscach na świecie – zwłaszcza w państwach niestabilnych i objętych konfliktami – znalazły się kobiety i dziewczęta w związku z COVID-19, np. z powodu braku dostępu do opieki zdrowotnej, w tym do praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, narażenia na przemoc ze względu na płeć – w tym okaleczanie narządów płciowych kobiet

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

oraz wczesne lub przymusowe małżeństwa – statusu zatrudnienia, braku dostępu do edukacji oraz skrajnego ubóstwa i głodu; zauważa, że w wielu krajach partnerskich kobiety są zatrudnione w sfeminizowanych sektorach, takich jak przemysł konfekcyjny i produkcja żywności, które ucierpiały najdotkliwiej, co odbiło się na poziomie ubóstwa ich rodzin i społeczności, a także na niezależności ekonomicznej oraz zdrowiu i bezpieczeństwie kobiet i dziewcząt; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by wsparcie finansowe udzielane krajom partnerskim na rzecz radzenia sobie z kryzysem było też przeznaczone na wspieranie kobiet i dziewcząt; apeluje o zwiększone wsparcie dla obrońców praw człowieka należnych kobietom i dla organizacji działających na rzecz praw kobiet oraz ich udziału na wszystkich szczeblach podejmowania decyzji; podkreśla, że należy dołożyć wszelkich starań, aby zagwarantować, że spodziewana szpecjonka będzie dostępna dla wszystkich;

50. z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Komisję pakiet Drużyna Europy mający na celu wspieranie państw partnerskich w walce z pandemią COVID-19 i z jej konsekwencjami oraz podkreśla potrzebę przyjęcia podejścia uwzględniającego aspekt płci i potrzebę ukierunkowanych wydatków na równouprawnienie płci w procesie przydzielania środków; podkreśla potrzebę reakcji na COVID-19, która uwzględni aspekt płci we wdrażaniu Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III w celu wzięcia pod uwagę wyjątkowej sytuacji kobiet i dziewcząt oraz pobudzenia możliwości pokryzysowych; zachęca do kontynuowania i priorytetowego traktowania edukacji w sytuacjach wyjątkowych w tym okresie; wzywa UE i jej państwa członkowskie do priorytetowego traktowania globalnej solidarności poprzez utrzymanie wystarczającego poziomu finansowania w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej oraz przez kompleksowe wspieranie reakcji krajów partnerskich na kryzys; wzywa UE, by skupiła się na poprawie dostępu do opieki zdrowotnej, w tym praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w ramach reakcji humanitarnej i rozwojowej na pandemię COVID-19, rozwoju międzynarodowego oraz nowego planu działania w sprawie równości płci III; podkreśla, że we wszystkich programach geograficznych i tematycznych ISWMR należy przestrzegać zasad uwzględniania aspektu płci, w tym przy sporządzaniu budżetu;

51. wzywa Komisję, aby wprowadziła opartą na wartościach, unijną politykę handlową, która zapewnia wysoki poziom ochrony praw pracowniczych i środowiskowych oraz poszanowanie podstawowych wolności i praw człowieka, w tym równouprawnienia płci; przypomina, że wszystkie umowy handlowe i inwestycyjne UE muszą uwzględniać aspekt płci i zawierać ambitny i możliwy do wyegzekwowania rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju; przypomina, że negocjacje dotyczące umów handlowych mogłyby stanowić ważne narzędzie w dążeniu do równouprawnienia płci i upodmiotowienia kobiet w państwach trzecich; wzywa, by propagować i wspierać włączenie konkretnych rozdziałów dotyczących płci do umów handlowych i inwestycyjnych UE na podstawie ich wartości dodanej, w oparciu o istniejące przykłady międzynarodowe;

52. wzywa Komisję do umieszczenia kobiet i dziewcząt w centrum swojej globalnej reakcji na pandemię koronawirusa oraz do ich pełnego zaangażowania, wysłuchania i wzmocnienia ich pozycji, tak aby mogły odgrywać aktywną rolę w reakcji na pandemię;

Płeć a odbudowa gospodarki

53. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dokonania pełnej oceny skutków związanych z problematyką płci oraz potrzeb powstałych w wyniku kryzysu oraz jego konsekwencji społeczno-gospodarczych; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przeznaczyły dodatkowe i ukierunkowane środki budżetowe na pomoc kobietom w wychodzeniu z kryzysu, w tym w realizacji pakietu odbudowy, zwłaszcza w dziedzinie zatrudnienia, przemocy oraz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, a także aby monitorowały te wydatki i uwzględniały aspekt płci we wszystkich wnioskach budżetowych, politycznych i ustawodawczych, zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w strategii na rzecz równouprawnienia płci; wzywa Komisję, aby w kolejnych wnioskach wzmocniła powiązanie między polityką przeciwdziałania zmianie klimatu, polityką cyfrową i równouprawnieniem płci; podkreśla, że prowadzenie działań przygotowawczych to najlepszy sposób budowania odporności we wszystkich obszarach na wypadek przyszłego kryzysu;

54. wzywa do uwzględnienia równouprawnienia płci jako jednej z priorytetowych kwestii politycznych, którą należy podjąć w ramach nadchodzącej konferencji w sprawie przyszłości Europy, oraz wzywa UE do zadbania o równowagę płci w swoich organach oraz do zaangażowania organizacji działających na rzecz praw kobiet i organizacji kobiecych w prace mające na celu zapewnienie uwzględnienia potrzeb kobiet po pandemii COVID-19;

55. wzywa UE i państwa członkowskie do utrzymania otoczenia sprzyjającego organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza dzięki wsparciu politycznemu i wystarczającemu poziomowi finansowania;

Czwartek, 21 stycznia 2021 r.

o

o o

56. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
